

THE WORLD OFFROAD

ΡΑΜΠΑΤ-ΝΤΑΚΑΡ

W0

ΑΚΗΣ ΤΕΜΠΕΡΙΔΗΣ
Α.Τ., ΒΟΥΛΑ ΝΕΤΟΥ

Σαχάρα!

Ανάμεσα στον 30ό και τον 20ό παράληπτο, μεταξύ Μαρόκου και Μαυριτανίας, δηλαδή, η απόλυτη έρημος του πλανήτη σε κυριεύει...

Καθισμένος στο ειδυλλιακό κάμπινγκ Ocean, έξω από το Σεντ Λουίτς Σενεγάλης, την πρώτη πόλη όπου αποκίνησαν οι Γάλλοι στην Αφρική το 1659, με τα κύματα του Ατλαντικού να χτυπούν ασύρπτα την ακτή από τη μια και τον ποταμό Σενεγάληνα εκβάλλει από την άλλη, συλλογίζομαι πόσα συνέβησαν στη ζωή μας τον τελευταίο μήνα. Από τη στιγμή που αφίσαιε πίσω μας το Ραμπάτ, κάναιε 6.000 χλμ., από τα οποία τα 4.000 ήταν στη Σαχάρα. Θα μπορούσαν να είναι περισσότερα, αλλά έχουμε καιρό. Μετά το καλοκαίρι, λέμε να διασχίσουμε την υπόλοιπη Σαχάρα, από την Αίγυπτο μέχρι την Τυνησία. Ήδη, όμως, στο μυαλό μας κυριαρχούν οι εικόνες που ζήσαμε και όχι εκείνες που θα έρθουν. Κάποιες, βέβαια, δεν είναι εύκολο να βγουν στην επιφάνεια...

Με δυσκολία μπορούμε τώρα να θυμιθούμε τη Φεζ, την πόλη με τη μεγαλύτερη Μεδίνα στο Μαρόκο. Κίομως, για ένα ολόκληρο σαββατοκύριακο χαθίκαμε αρκετές φορές στην απίστευτη ρυμοτομία των στενών της. Τη Μεκνές δεν τη ζήσαμε για πολύ, αφού μας συνεπήρε η γειτονική Μουλάι Ιντρίς, πιερή πόλη που φέρει το όνομα του απογόνου του Μωάμεθ που εγκαταστάθηκε εκεί τον 8ο αιώνα, για να ιδρύσει την πρώτη δυναστεία του Μαρόκου ή-καλύτερα- το ίδιο το Μαρόκο. Σε ένα μέρος που θυμίζει-πολύ-Ελλάδα γιαγωρίσαμε το Μωχάμεντ, έναν ξερακιανό 50άρη που μιας ξενάγησε με θέρημη στην ιστορία του τόπου του. Οι μήνες καθαρίζουν από τη μέρα που σκαρφαλώσαμε το Μέσο Άτλαντα, όπως και το ίδιο το τοπίο της περιοχής, Αλπικό, σκληρό, επιβλητικό. Από τη Μιντέλ κατηφορίζαμε προς Ερασίντα, θυμάμαι, όταν σε μια κωμόπολη-πώς τη λέγανε... Ρις (-) συναντήσαμε άλλον ένα Μωχάμεντ (οιμοιός έτοιλέγονται στην χώρα), που επίσης μας άλλαξε όλο το πρόγραμμα. Μας έστειλε πάνω στον Ατλανταπάλι, στο βερβερικό χωριό Ιμλσή (πάνω από τα 2.300 μ.), όπου οι γυναίκες βγαίνουν παγανιά για να βρουν άντρα κάθε Σεπτέμβριο. Ξοδέψαμε δύο μέρες και μπόλικο πετρέλαιο, για να βγούμε από τα 3.000 μ. υψόμετρο στην άσφαλτο, και συγκεκριμένα στο φαράγγι Νταντές. Ένα περιβάλλον τόσο ελληνικό (σαν την Ευρωπαϊκή κάτι), που μας κράπτε μόνο μία νύχτα. Αντίγνα πεζοπορία στο φαράγγι, κινήσαμε προς τα ανατολικά, προς το Ερφούντ. Θυμάστε την τανία Βαρέλ; Εκεί όπου έφαγε τη σφαρά πι Μπλάνσετ... εκεί, στα σύνορα με την Αλγερία, ξεκινά Σαχάρα. Κι εμείς είχαμε το μυαλό μας μόνο σ' αυτήν...

Offroad με καμίλες και Discovery3...

Στη Μερζούγκα μάς ανέλαβε ο Αμπντελάγιε, ένας 30άρης με κινητό, που μιλούσε πέντε γλώσσες και σε αγόραζε και σε πουλούσε μέχρι να πιεις το τσάι μέντας στη σκηνή του. Πήραμε κάτι καμίλες και χαθήκαμε για δύο ώρες στους πανύψηλους αμυλόφους, που γίνονται κόκκινο πριν από το πλιοβασίλεμα. Αξέχαστη βραδιά στη βερβερική σκηνή, με ταζίν κοτόπουλο (το φαγητό σήμα κατατεθέν του Μαρόκου) και τον τυτάκο να πάζει στο ταμπούρο μπλουζ της Σαχάρας.

Ανήσυχοι να εξερευνήσουμε με το δικό μας τρόπο -τετρακίντα, δηλαδή- τις παρυφές της ερήμου, βάλαμε στο GPS τα waypoints που βρήκαμε στο Sahara Overland (www.sahara-overland.com) και χαράξαμε πορεία 240 χλμ. προς το Ταγκουνί. Εκεί φτάνουν μόνο κάτι τρελαμένοι Ισπανοί με 4x4. Το ίδιο βράδυ, κάπου στα μισά, διανυκτερεύσαμε για πρώτη φορά στη Maggiolina, τη σκηνάρα μας, στην αγκαλιά δύο αμυλόφων. Αυτήν τηνύχτα δεν ξενιάται, ούτε και τα δύο αδέρφια -Βέρβεροι κι αυτοί- που συντηρούν το Auberge Marabout στην μέση του πουθενά. Κουρασμένοι, φτάσαμε την επομένη στη Εμχαμίν, ένα χωριό σαν τη Μερζούγκα στο νοτιοανατολικό άκρο της χώρας, εκεί όπου τελειώνει δρόμος και ξεκινούν άλλοι αμμόλοφοι. Πήγαμε για μερικές φωτογραφίες, αλλά ο Άλι, ένας 22χρονος ιδιοκτήτης κάμπινγκ της φυλής Σαχάρου, μας κράτησε δύο μέρες κοντά του. Το βράδυ, το δικό του ταζίν το συνόδευε ένα ολόκληρο γκρουπ με κιθάρες και κρουστά. Ακόμα μια βραδιά που θα μείνει για πάντα στο «σκληρό δίσκο». Κάπου εκεί το πήραμε απόφαση: στο εξής θα βάζαμε πρόγραμμα μόνο και μόνο γιανα το ανατρέπουμε...

Κρυσταλλούγετο στο Μαρακές

Δε θέλεις να αφήσεις την έρημο, όταν κολλήσει για τα καλά ή άμμος στο ιδρωμένο δέρμα σου. Είναι αλλιώς και ίδια και οι άνθρωποί της, οι οποίοι δε μασούν σε τίποτα και πουθενά και έχουν άπλετο χρόνο να σκεφτούν, να μάθουν μουσική και ξένες γλώσσες (τελικά, όλοι μιλούν άπαιταστα μέχρι και για πονέζικα!) και, προπάντων, να επικοινωνήσουν. Πόσο μακρινός μάς φάνκε, αλήθεια, ο γλυκύτατος Άλι (που, παρεμπιπόντως, έχει μεγάλο σουέτ στις Ευρωπαϊκές τουρίστριες) από τους χαρακτήρες της πλατείας Τζαμά ελ Φνα στο Μαρακές, όπου βρεθήκαμε δύο μέρες μετά... Και λέμε χαρακτήρες, γιατί εδώ είναι το μεγαλύτερο θέατρο του παραλόγου, μια πλατεία που γεμίζει κάθε απόγευμα από εκαντοντάδες γητεύτες φιδιών ή μαϊμούδων, παραμυθάδες, τραβεστίχορευτές της κοιλιάς, τατουέζένας, σουβλατζήδες και μικροπωλητές μπαχαριών, σκευών, βοτάνων κ... δοντιών! Όλοι θέλουν να σου πουλήσουν κάτι με το έτσι θέλω και, αν δεν έχεις τις απαραίτητες αντοχές και μεγάλο δόσο ξιούμορ, δεν τη βγάζεις καθαρή. Το Μαρακές με την απέραντη Μεδίνα του μπορεί είτε να το λατρέψεις είτε να το μισήσεις -ή, μάλλον, και τα δύο μαζί. Το αντίδοτο στην τρέλατου είναι ένα ριάντ όπως το εκπληκτικό Bel Baraka (www.riadelbaraka.com). Εκεί φιλοξενηθήκαμε και βγάλαμε την άμμο από πάνω μας για δύο βράδια, ύστερα από πρόσκληση της Σαρλότ, της γλυκύτατης Θεσσαλονικιάς που κάποτε δούλευε εκεί και σήμερα διευθύνει το περιβότο εστιατόριο Chez Dimitri της Ουαρζαζάτ, το οποίο ανήκει στον Πέτρο Κατρακάζο, ακόμα έναν υπέροχο Έλληνα του Μαρόκου.

Να πώς χάσα με -ή κερδίσα με; - άλλη μία μέρα...

ΟΔΗΓΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΟ

Η Σαχάρα δεν αστειεύεται, γι' αυτό, πριν την εξερευνήσετε, ακοιλουθήστε τις παρακάτω οδηγίες:

01. Ποτέ μην ταξιδέψετε μόνοι.
02. Πριν ξεκινήσετε, πληροφορθείτε από οδογόγες και ίντερνετ. Μετά, ρωτήστε και τους νιόπους, αν και στα τουριστικά μέρη θα σας αποκρύψουν, ώστε να τους πληρώσετε για συνοδούς.
03. Στην άμμο είναι απαραίτητες οι κοντές σχέσεις.
04. Επίσης, GPS και waypoints οπαρίτητα.
05. Εξοπλισμός: δύο ρεζέρβες, κομπρεσεράκι αέρα, ιμάντα, εργότης, sand ladders, GPS, γρύπος και καύσιμο για τουλόχιστον 1.000 χλμ.
06. Ιδινική πίεση: στο χώμα κανονικά, στην άμμο μέχρι 50% (1,2-1,5 bar).
07. Μη σκαρφαλώνετε σε ψηλούς αμυλόφους χωρίς να τους έχετε περπατήσει.
08. Τα χειρότερα κολπήματα γίνονται σε επίπεδο έδαφος. Αν κοιλίστετε, κάθε δευτερόλεπτο σπιναρίσματος ισούται με ένα λεπτό σκαφήματος...
09. Η άμμος θέλει «διάθασμα». Όταν επιβραδύνει το αυτοκίνητο, χρειάζεστε φόρα και στροφές κινητήρα στο φόρα μορφή ροπής. Η άμμος βουτιάζει περισσότερο το απόγευμα απ' ό, τι το πρωί, το ίδιο και οι ροδίες, σε σύγκριση με τα απάντα σημεία.
10. Τα εμπόδια στο δρόμο (λακκούβες κτλ.) δε διακρίνονται, όταν ο ήλιος είναι φθινόπωρος.

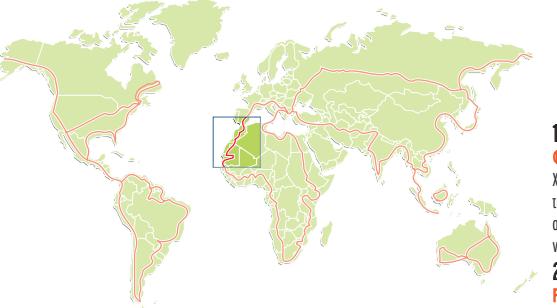
“Ξοδέψαμε δύο μέρες και μπόλικο πετρέλαιο, για να βγούμε από τα 3.000 μ. υψόμετρο στην άσφαλτο, και συγκεκριμένα στο φαράγγι Νταντές. ”

13
الرشيدية
ميدلت
201
60
ERRACHIDIA
MIDLET

THE WORLD OFFROAD

ΡΑΜΠΑΤ-ΝΤΑΚΑΡ

Norman's land!

Έτσι λένε τη δυτική Σαχάρα, μια λωρίδα ερήμου μήκους 2.000x500 χλμ. από το Tav Tav μέχρι τα σύνορα της Μαυριτανίας. Μέχρι το '74 την έλεγχε η Ιστανάνια. Σήμερα την ελέγχει το Μαρόκο (υπό την επιτήρηση του ΟΗΕ), έπειτα από πολυετείς συρράξεις με το λαϊκό μέτωπο Πολιορκό, που δρούσε από τα τέλη του '60 στην περιοχή, για την αυτονομία των περίπου 100.000 κατοίκων της φυλής Σαχάρου. Ακόμη αυτοί οι άνθρωποι περιμένουν ένα δημοφιλή θέμα για να βρουν το δίκιο τους, αλλά το μαροκινό κράτος δε διατίθεται να κάνει πώσα, φτιάχνοντας υποδομές και προσφέροντας φοροαπαλλαγές, για να εγκαταστήσει κόδιο εκεί. Στις μέρες μας επικρατεί φαινομενική πρεμία, αλλά, όταν περνάς από εκεί, αφήγεται το στομάχι σου. Σε κάθε πόλη βρίσκεις τουλάχιστον δύο αστυνομικά μπλόκα, ενώ μετά την Ντάχλα το έδαφος είναι σπαρμένο με εκατομμύρια νάρκες. Δεν είναι δα και πιο φιλόξενη περιοχή του πλανήτη, γ' αυτό κι εμείς τη διασχίσαμε σε δύο μέρες -όλη μια ατέλειωτη ευθεία είναι, εξάλλου- και μπήκαμε στη Μαυριτανία.

Στη Nouantipou μάς υποδέχτηκε ακόμα ένας Έλληνας, ο 30χρονος Νικόλας Γεωργιάδης, που ασκολείται με το εμπόριο ψαριών. Μαζί του μάθαμε τα πάντα για την αλεία της κώνωρας και γευτήκαμε το καλύτερο χταπόδι, τον πιο ωραίο αστακό και τη νοστιμότερη τοσπούρα της ζωής μας. Δύο μέρες αργότερα, με πόνο ψυχής των αφήσαμε, για να μπούμε βαθιά μέσα στην έρημο. Θέλοντας να φτάσουμε στο Άταρ, ή θα κάναμε 900 χλμ. από άσφαλτο μέσω Νουακότ ή θα ακολουθούσαμε το μονοπάτι των 540 χλμ. κολλητά στα ναρκοθετημένα σύνορα του Μαρόκου και στη γραμμή του μεγαλύτερου τρένου του κόσμου - μήκους 2,5 χλμ., παρακαλώ! Φυσικά, προτιμήσαμε τη δεύτερη λύση. Όχι μόνο, αλλά παρέα με τον Κριστόφ Μπάγκερτ, φωτογράφο των New York Times, ο οποίος μας περίμενε με το παλιό, καλό Defender του για μέρες στην Nouantipou. Ποτέ δε μένεις μόνος σου στην Αφρική...

'Εχετε ακούσει για το Τσινγκέτι;

Ακόμα δύο διανυκτερεύσεις στην έρημο - με μια εαστεριά που δεν έχουμε ξανατικρίσει στη ζωή μας - και ν' αποτελέσει στο Άταρ. Είχα μείνει εκεί κάποιες μέρες κατά τη διάρκεια του Ράλλυ Ντακάρ και ήξερα ιδιές λέει πολλά. Ετοι, μετά τον ανεφοδιασμό, κινήσαμε προς Τσινγκέτι, 90 χλμ. βορειοανατολικά. Το χωρίο αυτό των 3.500 κατοίκων έχει μεγάλη ιστορία και βρίσκεται κρυμμένο σε μια άστα ανάμεσα σε κιλιάδες αμμολόφους. Δύο μέρες ήταν αρκετές για να γίνουμε φίλοι με τον Αχμέντ, το μοναχικό ξεναγό μας εδώ, αλλά και για να παίξουμε στους αμμολόφους με τα Land Rover. Δύο μέρες που θα μπορούσαν να είναι μία βδομάδα, αν παίρναμε απόφαση να τάπεις ακόμα πιο βαθιά στη Σαχάρα, στο Ουαντάν και στην Τιτζικέζ. Όμως, ας μην είμαστε πλεονέκτες, με τέτοιο ρυθμό δε θα βγούμε ποτέ από την Αφρική. Χαλαρά, περιπατήσαμε στο χωρίο, ήταμε βαρύ μαυριτανικό ταά (ολόκληρη ιεροτελεστία το σερβίρισμά του), μας γνώρισαν όλοι στο χωρίο, είδαμε τα χειρόγραφα του Ισλάμ από τα 120 αιώνα (χύμα όλα) και μάθαμε ότι τότε η κώνωρα αυτή λεγόταν Τσινγκέτι (το όνομα Μαυριτανία είναι γαλλική επώνυμη). Από εδώ ξεκινώσαν καραβάνια με κιλιάδες καμήλες φορτωμένες αλάτι, με προρισμό το σημερινό Μαρόκο, το Νίγηρα ή την Αλγερία, όπου το αντάλλασσαν με υφάσματα. Σήμερα, το Τσινγκέτι προσπαθεί να αναβιώσει ύστερα από αιώνες παρακμής, βασιζόμενο στον τουρισμό. Θυμηθείτε με, θα χαλάσεις έτσι. Μόλις που προλαβαίνετε να το ζήσετε αφτιάσιδωτο, αυθεντικό, αφού μέχρι και αεροδιάδρομο έχουν φτιάξει λίγο πιο έξω. Δε χρειάζεται, μάλιστα, να ξεσκονίσετε τη μισή Σαχάρα, για να το βρείτε, όπως εμείς. Αρκεί μια πτήση από το Παρίσιο προς το Άταρ. Τα υπόλοιπα θα τα βρείτε εκεί, όπως κι εμείς. Και - πιστέψτε με μετομαλό μας είναι ακόμη εκεί, παρ' ότι ήδη έχουμε περάσει από την έρημο στη Σαχάρα (ξερή σάβανα) της Σενεγάλης και μένει να τη γυρίσουμε και τούτη την υπέροχη κώνωρα. Στ' αλήθεια, ονειρεύομαστε Τσινγκέτι ακόμη, αν και στη συνέχεια μάς περιμένει το Μάλι, η Μπουρκίνα Φάσο, ο Νίγηρας και το Καμερούν, που θα είναι η γειτονιά μας για τον επόμενο μήνα... A.T.

FAQ

Κόστος βίζας για Μαυριτανία: 250 νυχτών στον Καζαμπλάνκα Μία νύχτα με κομήτες στην έρημο; 500 νυχτών το άτομο Κόστος νύχτες στη δυτική Σαχάρα; 6,2 νυχτών (0,6 ευρώ) το Gasoil350, 4,2 νυχτών το απόλιτο πετρέλαιο
Ασφάλεια αυτοκινήτου στη Μαυριτανία: 20 ευρώ/μίνα Ασφάλεια αυτοκινήτου στις χώρες της δυτικής Αφρικής; 30 ευρώ/μίνα Πού τη βρίσκεταις; Σε όλα τα σύνορα! Το χαρτί στα σύνορα Μαυριτανία-Σενεγάλη; 10 ευρώ στον τελών...
Ισοτιμίες: 1 ευρώ=11 ντερχάμ=340 ουγκίγιες=650 CFA

- 19/05/2007 Ουαντάν (5.695 χλμ.)** Χαμένοι στο ποστύριθο της Μεδίνας Ψωραμία, απότινάς δώστε 50 νυχτών για έναν οδηγό...
- 21/05/2007 Ραμπάτ (3.828 χλμ.)** Το Discovery επικοπόλετο. Επανεκκίνηση με συναυτία του Μόρι Κανέ.
- 22/05/2007 Μεκές (4.127 χλμ.)** Εδώ έφτασαν οι ψωροί, εδώ ίρθηκαν το Μα
- 23/05/2007 Μιντέντ (4.384 χλμ.)** Στο Μέσο Ατλαντικού παρακάνεται το τελικό του Champions League...
- 24/05/2007 Νικάντες (4.774 χλμ.)** Χωρίς θερέβριαν νομάδων μέσα στο φαράγγι και να το πρώτο μας off road!
- 25/05/2007 Μερζούγκα (5.046 χλμ.)** Η καλύτερη εισαγωγή στη Σαχάρα, απότινάς των αρχιτεκτονική για εμάς...
- 26/05/2007 Τρόροβ (5.233 χλμ.)** Οδηγούμε εκτός δρόμου και το GPS μάς δείχνει μέσα στην Αλγερία!
- 27/05/2007 Ερχαμίν (5.444 χλμ.)** Γνωριμία με απόθανους τύπους της φυλής Σαχάρου.

28/05/2007 Ουαντάν (5.695 χλμ.) Αξέχαστο δείπνο στο επίλινο επαυτούριο Chez Dimitri και επίσκεψη στο κολιγουνιάτικο στούντιο Atlas.

29-30/05/2007 Μαροκός (5.910 χλμ.) Από την τρέπα της πόλεις της Τζαρό επί Φυτα θωπούρι του πιάτι Bel Baraka.

31/05/2007 Ταν Ταν (6.590 χλμ.) Μετά το φρέσκο ψωράκι στην Εσσαουΐρα, είσοδος στην έρημη - και αμφιθούποιμενη - δυτική Σαχάρα.

01/06/2007 Ντάχλα (7.430 χλμ.) Ένα σύγχρονο ήμενη στη μέση του πουσενά...

02-04/06/2007 Νουακότ (7.935 χλμ.) Μαυριτανία, μπαλκό φύρι κι ένας έλληνος φίλος που ζει μόνος εδώ...

25/05/2007 Νουακότ (5.046 χλμ.) Οδηγούμε εκτός δρόμου και το GPS μάς δείχνει μέσα στην Αλγερία!

26/05/2007 Τρόροβ (5.233 χλμ.) Οδηγούμε εκτός δρόμου και το GPS μάς δείχνει μέσα στην Αλγερία!

27/05/2007 Ερχαμίν (5.444 χλμ.) Γνωριμία με απόθανους τύπους της φυλής Σαχάρου.

28/05/2007 Ουαντάν (5.695 χλμ.) Από την τρέπα της πόλεις της Τζαρό επί Φυτα θωπούρι του πιάτι Bel Baraka.

29-30/05/2007 Μαροκός (5.910 χλμ.) Από την τρέπα της πόλεις της Τζαρό επί Φυτα θωπούρι του πιάτι Bel Baraka.

31/05/2007 Ταν Ταν (6.590 χλμ.) Μετά το φρέσκο ψωράκι στην Εσσαουΐρα, είσοδος στην έρημη - και αμφιθούποιμενη - δυτική Σαχάρα.

01/06/2007 Ντάχλα (7.430 χλμ.) Ένα σύγχρονο ήμενη στη μέση του πουσενά...

02-04/06/2007 Νουακότ (7.935 χλμ.) Μαυριτανία, μπαλκό φύρι κι ένας έλληνος φίλος που ζει μόνος εδώ...

25/05/2007 Νουακότ (5.046 χλμ.) Οδηγούμε εκτός δρόμου και το GPS μάς δείχνει μέσα στην Αλγερία!

26/05/2007 Τρόροβ (5.233 χλμ.) Οδηγούμε εκτός δρόμου και το GPS μάς δείχνει μέσα στην Αλγερία!

27/05/2007 Ερχαμίν (5.444 χλμ.) Γνωριμία με απόθανους τύπους της φυλής Σαχάρου.

28/05/2007 Ουαντάν (5.695 χλμ.) Από την τρέπα της πόλεις της Τζαρό επί Φυτα θωπούρι του πιάτι Bel Baraka.

29-30/05/2007 Μαροκός (5.910 χλμ.) Από την τρέπα της πόλεις της Τζαρό επί Φυτα θωπούρι του πιάτι Bel Baraka.

31/05/2007 Ταν Ταν (6.590 χλμ.) Μετά το φρέσκο ψωράκι στην Εσσαουΐρα, είσοδος στην έρημη - και αμφιθούποιμενη - δυτική Σαχάρα.

01/06/2007 Ντάχλα (7.430 χλμ.) Ένα σύγχρονο ήμενη στη μέση του πουσενά...

02-04/06/2007 Νουακότ (7.935 χλμ.) Μαυριτανία, μπαλκό φύρι κι ένας έλληνος φίλος που ζει μόνος εδώ...

25/05/2007 Νουακότ (5.046 χλμ.) Οδηγούμε εκτός δρόμου και το GPS μάς δείχνει μέσα στην Αλγερία!

26/05/2007 Τρόροβ (5.233 χλμ.) Οδηγούμε εκτός δρόμου και το GPS μάς δείχνει μέσα στην Αλγερία!